

musikk

SIDESNAKK

UVISST UTFALL: Bjørn Torske (bildet) er gjest når Øyvind Hegg-Lunde inviterer til improvisasjonskveld på Landmark.

FOTO: PAUL S. AMUNDSEN

– Alt kan skje

I kveld arrangeres det på Landmark en konsert under det noe kryptiske navnet «Session # 10». Her har improvisasjonsduoen The Sweetest Thrill invitert med seg to lokale musikere til en konsert uten bestemt spilleliste og planer, men med en rekke mulige utfall.

Bjørn Torske bidrar med elektronikk, mens soloalbumaktuelle Kristian Stockhaus tar med seg gitaren og stemmen. Øyvind Hegg-Lunde, initiativtaker og trommeslager i The Sweetest Thrill (som for øvrig består av gitarist og BT-kritiker Stephan Meidell), forklarer:

– Sessions er en konsertserie der vi inviterer musikere og kunstnere fra bergensområdet til en uhytellig, åpen jam og improvisasjon foran publikum. Gjestene varierer i antall fra gang til gang og de kommer gjerne fra ulike miljøer. Det eneste som er fast, er at vår duo The Sweetest Thrill er fast vertskap for hver kveld. Så langt har vi hatt med oss gjester som har drevet med dans, performance, VJ-ing, i tillegg til en rekke ulike musikere. Noen ganger har konstellasjonene øvd på forhånd, andre ganger er vårt første møte på scenen.

– **Hvorfor startet dere opp denne konsertserien?**

– Vi synes det er utrolig mange spennende musikere og kunstnere i Bergen, og vi hadde et ønske om å utforske mulighetene i dette miljøet og lære mer fra hverandre. I tillegg ville vi knytte bånd mellom ulike kunstneriske miljøer, og tydeliggjøre for hverandre og publikum hvor mye kreativt som skjer i denne byen. Mange av møtene har vist seg å være veldig fruktbare, og flere av de musikalske møtene har også resultert i videre samarbeid.

– **Noe av poenget med improvisasjonsmusikk er vel at man ikke skal vite hva som skjer, men likevel: Hva skjer på kveldens Session?**

– Nei, vi vet jo aldri hva som skjer i løpet av en slik konsert, selv om vi to som arrangerer har opparbeidet oss en viss palett vi arbeider ut i fra. Litt av poenget har jo også vært at vi ønsker å utfordre oss selv ved plassere oss i nye settinger og utvide vår egen horisont. Kveldens arrangement med houseprodusent Bjørn Torske og progdiscoartist Kristian Stockhaus blir nok en glimrende mulighet til å gjøre nettopp dette. De driver jo med noe helt annet enn det vi vanligvis gjør.

– **Ja, med Torske og Stockhaus på laget, hvordan tror du dette vil høres ut?**

– Tja – som improvisert housekraud, kanskje? Håper i alle fall Kristian Stockhaus tar på seg shortsene han brukte sist gang Ungdomskulen spilte på Landmark.

ERIK KYDLAND

Gode ting er tre

musikk jazz

Simon Toldam Trio
«Sunshine or Green As Grass»

ILK
Vijay Iyer Trio
«Accelerando»

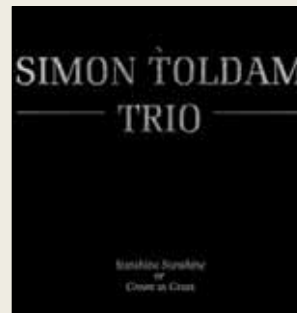
ACT
Esbjörn Svensson Trio
«301»

ACT
1 2 3 4 5 6
1 2 3 4 5 6
1 2 3 4 5 6

Fleire av årets beste jazzplater tar det helt piano

ET FORMAT SOM ALDRI ser ut til å gå av moten i jazzsegmentet, er pianotrioen. En så til de grader velprøvd sammensetning av tre instrumenter – piano, trommer og kontrabass – må vel, etter minst 60 år, ha utforsket alle muligheter og endt opp med å bite seg selv i halen? Men nei: Mye av hemmeligheten bak pianotrioens popularitet ligger i hvor godt instrumentene komplimenterer hverandre, og graden av variasjon og nytenkning er jo kun opp til musikerne selv – noe ukens aktuelle trioplater er gode eksempler på.

Først ut er den unge, prisbelønte danske pianisten Simon Toldam, som nå er klar med en triokonsertplate som for alvor banker på for å slippe inn i det gode fellesskapet. Så høyt som en akustisk jazztrio kan banke, riktignok. Her bindes friforms improvisasjoner, svingende jazz og intrikate, tonetette me-

lodier sammen av interaktiv glød, god samklang og sterke individuelle ferdigheter.

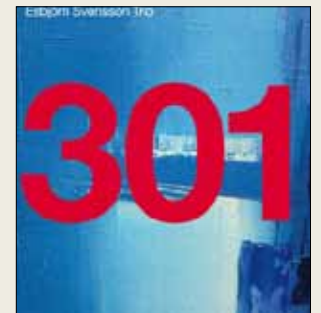
TOLDAMS TRIO FLYTER uredde mellom banale og skolerte uttrykk. Trommeslager Knut Finrud og bassist Nils Davidsen snur gjerne 180 grader uten å se seg tilbake. De røsker flittig i komposisjonenes fundament, som Toldam improviserer lektet over. Balladen «Im Dieser Nacht» faller mystisk på plass med klirrende bjeller og søkende melodisk kommunikasjon fra piano og bass, og den organiske, vakre fremføringen vitner om et band som virkelig er på vei til noe egenartet.

Et band som allerede er ferdig utsprunget og tydeligvis stadig vokser seg større, er Vijay Iyer Trio. Den indisk-ættede amerikanerens «Historicity» gikk helt til topps i denne avisen og en rekke internasjonale årsbeste-kåringer i 2009, og det er ingen grunn til at deres seneste utgivelse ikke skal gjøre det samme. Den ekstremt rytmisk sofistikerte, homogene og nytenkende trio-

en, som i tillegg til Iyer består av Marcus Gilmore og Stephan Crump, endevender blant annet Michael Jacksons «Human Nature», relativt ukjente ballader av Duke Ellington og funkbandet Heatwaves, samt egne komposisjoner. Det er mystisk, groovy, vakkert, elastisk og motstandsfullt, og matematikeren Iyers filosofiske innfallsvinkel til musikkens fysikalske egenskaper er igjen det som gjør denne trioen virkelig unik. I tillegg til eksepsjonelle musikere, selvsagt.

SVENSKES ESBJÖRN SVENSSONS plutselige død i en dykkerulykke i 2008 satte en brå stopper for den internasjonalt anerkjente trio – som plasserte pianotrioformatet i en mer rocke kontekst. Under en turnépause i Australia i 2007 valgte de å gå i studio for å utvikle nytt materiale, og etter at de første opptakene ble gitt ut som «Leucocyte» i 2009, får vi nå høre resten. En kombinasjon av såre – nærmest sakrale uttrykk, drivende, drone-

baserte jamlandskap og hurtige, jazzimprovisatoriske forløp. Lydtekniker Ake Linton er også sterkt delaktig i innspillingen med sine pålegg av effekter og elektroniske underfundigheter, noe som utvider trioens lydbylde, skaper spennende overganger og tilfører energi. Innspillingen er nærmest skremmende inspirert, tatt i betraktning at den er gjort i løpet av et par hviledager.

Når vi først er inne på aktuelle pianotrioplater, må vi også nevne «Sunrise» (ECM) fra den japanske pianisten Masabumi Kikuhis trio, med den unge bassisten Thomas Morgan og den nylig avdøde trommelegenden Paul Motian. En luftig og fritt improvisert innspilling som er mystisk og sjarmerende vakker i sin lekne uforutsigbarhet. Nok et aktuelt eksempel på at det stadig er mulig å fornye et av jazzens aller mest klassiske og tradisjonelle format.

STEPHAN MEIDELL

Rom til å puste

musikk klassisk

«Brahms: Sonatas for Viola & Piano Op. 120»
Henninge Landaas, bratsj
Tim Horton, klaver
Lawo

1 2 3 4 5 6

Fullverdig Brahms for bratsj

Brahms sluttet å komponere i 1890, men fikk inspirasjon til å begynne igjen da han hørte klarinettisten Richard Mühlfeld. Resultatet ble fire verk for klarinett – én trio, to sonater og én kvintett. Etter påtrykk fra forlaget skrev han også bratsjversjoner av de to sonatene, men han likte dem ikke. De var klønete og utilfredsstillende, mente han. I tekstheftet til den nye Lawo-platen følger pianist Tim Horton Brahms et stykke på vei og liksom unnskylder bratsjversjonene. Det er det ingen grunn til. Denne platen er vel i seg selv det beste argumentet for at dette er fullverdige Brahms-verk. Henninge Landaas spiller dem med varm,

mørk klang i bratsjen, og Horton er en solid partner. De nærmeste norske konkurrentene i dette repertoaret er Lars Anders Tomter og Leif Ove Andsnes, som i Virgin-innspillingen fra 1993 ga de samme sonatene et skarpt, kontrastfylt, nærmest heseblesende ungdommelig uttrykk. Landaas og Hortons tolkning er annerledes – og et utmerket alternativ i så måte. De velger brede, ganske langsomme tempi, de runder av kantene, de understreker de melodiske linjene og den rike harmonikken. Og gir disse alderdomsverkene rom til å puste.

PETER LARSEN

Sol og fylde

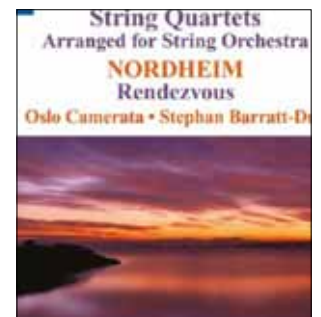
musikk klassisk

«Edvard Grieg: String Quartets & Arne Nordheim: Rendezvous»
Stephan Barratt-Due, dirigent
Oslo Camerata
Naxos

1 2 3 4 5 6

Grieg og Nordheim for stort orkester

Ingen grunn til bekymring: Griegs to forsøk i kvartett-sjangeren – opus 27 i g-moll og den ufullendte i F-dur – tåler godt å bli spilt av et stort strykeorkester. Arrangementene er skrevet av fiolinisten Alf Årdal og fungerer fint. Man hører selvsagt at det er flere musikere på hver stemme, og i tillegg er klangen gjort kraftigere ved at cellostemmen er fordoblet med kontrabass. Likevel blir ikke verkene blåst ut av proporsjon, arrangementene er foretatt med musikalitet og diskresjon. Faktisk kler det Griegs spede vekster å få litt mer sol og fylde. Oslo Camerata, under ledelse av Stephan Barratt-Due, spiller Årdals arrangementer med ryt-

misk spenst og omhu for klang og frasering. At det andre verket på platen står noe blekere i sammenhengen, er nok ikke orkesterets skyld. Arne Nordheim skrev «Rendezvous» for strykeorkester i 1986, men egentlig er det snakk om en versjon av hans strykekvartett fra 1956, et litt ubeslutsomt, fri-tonalt verk fra tiden før han ble elektroavantgardist. Oslo Cameratas framførelse er forsiktig. Og kanskje litt vel respektfull. Litt for bokstavtro.

PETER LARSEN